

Окончателното установяване на европейския вътрешен пазар. Резултати от окончателното установяване на вътрешния пазар.

ЕЕА, който изменя и разширява Договора за ЕИО, отговаря на едно правно задължение от учредителните договори: създаване на общ вътрешен пазар. Налице са съществени причини отново да се постави тази цел и да се обвърже с твърда дата - 31 декември 1992 г.:

- Позицията на ЕО на световния пазар чувствително отслабва. Отдавна са отминали времената, когато тя регистрира най-висок растеж в света. Сега става ясно, че Европа е заплашена да изостане в областта на много от решаващите за бъдещето производства и технологии.
- В областта на научните изследвания и приложението на техните резултати се наблюдава прехосване на ресурси. Скъпи паралелни разработки, многократни едновременни изследвания на едни и същи проблеми предизвикват високи разходи.
- Едно цяло десетилетие на високи квоти на безработицата с първоначално лавинообразно растящи проценти на увеличаването води до дискусии за повишаване ефективността на европейската икономика.
- Постепенно нараства осведомеността за огромните разходи, които се причиняват от разкъсания и сегментиран пазар.

Тези причини осигуряват социалнополитическата аргументация за корекцията в курса. Решението да се създава пазар без вътрешни граници е закъснелият отговор. Финализирането на вътрешния пазар като пространство без вътрешни граници е фиксирано като задължително.

Резултатите от окончателното установяване на вътрешния пазар

Докладът "Чекини" - изследване на Комисията на ЕО от 1988 г., което противопоставя "разходите за необединена Европа" на предимствата от Европа без вътрешни граници - посочва следните красно-речиви данни: потенциалната обща полза от окончателното осъществяване на вътрешния пазар се изчислява приблизително на 200 милиарда еку; приема се за като възможно допълнителен растеж на brutния вътрешен продукт (БВП) от 5%, намаляване на цените със средно 6% и допълнителни работни места в общ размер от 1,8 до 5 милиона.

Независимо от правилността на тези прогнози се очертават следните тенденции на структурно развитие: създаване на общ пазар означава в дългосрочен план наличието на една всеобхватна програма за модернизация. Модернизацията се проявява многостранно - като растяща подвижност и гъвкавост, по-интензивна конкуренция, натиск за рационализиране, нарастващ темп на нововъведенията и свързаните с това изисквания за образование и по-нататъшна квалификация, увеличаваща се интернационализация на обществения живот, растящо разделение на труда в рамките на пазара. Всеки процес на модернизация има две страни: това, което, от една страна, се проявява като по-ефективно производство, по-рационално пазарно действие, намаляване на разходите на цените и икономически растеж, от друга страна, може да означава - загуба на работни места поради рационализирането, затваряне на предприятия, тъй като по-вечето не могат да издържат на конкуренцията на пазара, регионален упадък, понеже недостатъците на съответния регион сериозно се задълбочават, банкрути в специфични отрасли, понеже на други места производството е по-изгодно, натиск за снижаване на стандартите на социалната сигурност.

В контекста на вътрешния пазар се поставят много открити въпроси - следва да се изяснят социалнополитическите последици, въпросите за ролята на европейската валутна система, последиците от политиката в областта на околната среда, транспорта и въпроси от регионалната

Окончателното установяване на европейския вътрешен пазар. Резултати от окончателното установяване на вътрешния пазар.

политика; възникват нови демографски проблеми, както и въпроси за организацията на науката, образованието и придобиването на нова квалификация.

При създаването на вътрешния пазар в целия свят се долавя притеснение от издигането на "крепостта Европа": има опасност най-големият пазар в света да се отдели в една крепост във вреда на всички останали страни. Опитът все пак показва, че тенденцията към протекционизъм расте там, където се наблюдава икономическа слабост. Европейската общност (ЕО) не може да си позволи изолиране и поради това, че зависи от макрорамката на световната икономика в много по-голяма степен, отколкото всеки друг икономически регион. ЕО е най-големият търговски субект в световен мащаб. Заедно със своите държави членки тя предоставя най-големия финансов принос за реализиране на мерки за подпомагане на развиващите се страни. Поради тези причини Общността има огромен притегателен потенциал, който се изразява в желанието за присъединяване, във функцията ? на идеал за други регионални обединения, в очакванията на развиващите се страни и в широките външнополитически отношения на ЕО. Зависимостта на ЕО е също така многопланова: откритите пазари, вносът на суровини и енергия и рамковите условия в политиката за сигурност обвързват ЕО в глобален мащаб.

В контекста на окончателното установяване на вътрешния пазар в нова и по-остра форма се поставя един стар проблем на европейското обединение - въпросът за социалното измерение на вътрешния пазар. От 50-те години насам социалното оформяне на общия пазар представлява поле за действие на интеграционната политика в хода на преговорите за създаването на ЕОБС и за Римските договори за изграждането на ЕИО. Договорите обосновават съпътстващи социални правомощия и съответни институции, но съзнателно оставят основните отговорности в тази област в ръцете на държавите членки. Първоначално европейската политика формулира като задача на Общността специфични мерки за поощряване на структурните промени в областта на производството на въглища и стомана и социалното осигуряване на сезонните работници. Договорът за ЕО постановява в чл. 48-51 мерки за създаване на свобода на преселване, особено за забрана на национално обусловената дискриминация, и набелязва предварителни мерки за съгласуване на социалните разпоредби, за подобряване на професионалното обучение и за преодоляване на специфичните различия в доходите на двата пола.